

Sotkamon kunnan ja seurakunnan Kansallisen veteraanipäivän tervehdys

Kunnanjohtajan tervehdys

Arvoisat sotiemme veteraanit, lotat, sotilaspojat ja kaatuneiden omaiset sekä kaikki kuntalaiset, 27.4.2020 vietimme kansallista veteraanipäivää. Ensimmäisen kerran Kansallista veteraanipäivää vietettiin 1987, kun itsenäinen Suomi täytti 70 vuotta.

Sotiemme veteraanien ansiosta on mahdollista, että itsenäisyytemme taival on saanut jatkaa yli 100 vuoden ajan katkeamattomana ja olemme kulkeneet toisenlaisen 100 vuoden jakson kuin esimerkiksi Baltian maat. Tähän reiluun sataan vuoteen on mahtunut monenlaisia historian käännekohtia ja yksi merkittävimmistä ajanjaksoista on itsenäisyyden säilyminen toisen maailmansodan aikana sekä sen jälkeen.

Kansallisen veteraanipäivän päivämääräksi valittiin huhtikuun 27 päivä, jota pidetään

päivänä jolloin sotatoimet Suomessa päättyivät vuonna 1945. Sotavuosien aikana sotatoimiin osallistui noin 600 000 miestä ja 100 000 naista sekä koko muu Suomi kotirintamalla. Tänään virallisen veteraanitunnuksen omaavia on keskuudessamme vielä noin 7 000 miestä ja naista. Veteraanien keski-ian ollessa 94 vuotta.

Aika kulkee eteenpäin ja maailma muuttuu. Eilisen tapahtumat muuttuvat muistoiksi ja vähitellen niistä tulee tarinoita ja perimätietoa. Tämä tapahtuu siinä vaiheessa, kun historian tapahtumien kokijat ja tekijät eivät ole enää keskuudessamme. Meillä nykyisillä sukupolvilla on ollut ainutlaatuinen tilanne, kun olemme saaneet elää aikaa jolloin sotiemme veteraaneja on ollut keskuudessamme. Heidän sukupolvi antoi oman nuoruus-

tensa tämän maan itsenäisyyden puolesta, taistellessaan yhteisten arvojen ja isänmaan edestä. Sodan jälkeen nämä samat miehet ja naiset rakensivat omalla työllään tämän meidän hyvinvointi Suomen, jossa saamme tänä päivänä elää. Tänään on meidän vuoromme viedä tätä maata seuraaville vuosille ja vuosikymmenille. Huuomenna se vuoro on tulevien sukupolvien ja näin ollen on tärkeää, että veteraanityön jälkeen jatkamme perinneyötä, jonka kautta nämä asiat tulevat säilymään myös tulevien suomalaisten tietoisuudessa.

Yhtenä kiitoksen osoituksena veteraanien työlle on Kansallinen veteraanipäivä. Kansallisena veteraanipäivänä voimme osoittaa kiitollisuutta veteraanisukupolville ja heidän työlleen, pyrkien vaalimaan sekä toteut-

tamaan niitä arvoja, jotka ovat heille olleet tärkeitä ja kalliit.

Toivotan teille kaikille oikein hyvää kevättä ja terveyttä sekä voimia tämän ajan haasteissa. Pidetään siniristilippu korkealla!

Mika Kilpeläinen

Tappio, joka olikin voitto.

Neuvostoliiton voimat nousivat talvisodassa kaikkiaan 45:een hyvin ja täydellisesti aseistettuun divisioonaan, joita oli kuljetettu sotanäyttämölle ei vain Pohjois- vaan myös Keski- ja Etelä-Venäjän sotilaspiireistä.

Näiden divisioonien tukena oli vahvan orgaanisen divisioonatykistön lisäksi voimakas armeijatykistö ja noin 3000 panssarivaunua eli toinen puoli Neuvostoliiton koko silloisesta panssarivaunumäärästä sekä lisäksi noin 2500 lentokonetta, sekin määrä noin puolet Euroopan Venäjällä olevista ensilinjan koneista. Miesmäärä nousi kaikkiaan toiselle miljoonalle.

Neuvostoliiton toimeenpanemien voimien ja saavutettujen tulosten välillä oli valtava epäsuhde. Puutteellisella aseistuksella varustettu Suomen armeija oli saanut aikaan sellaisen vaikutuksen neuvostojoukoissa, että alkuvaiheessa niiden hyökkäys pysähtyi kaikkialla täysin.

Vain muutamain paikoin - vain vaarallisimmassa suunnassa Karjalan kannaksella - se pääsi uudelleen käyntiin uusien joukkojen useita kertoja autettua pysähtyneen jyrän liikkeelle. Hyökkääjän voimat joutuivat kovalle koetukselle, kului aikaa monin verroin kauemmin kuin oli laskettu.

Puolan keskisuuri valtio oli syyskuussa 1939 romahtanut käytännössä viikossa, mutta Suomen rintamalla salamasota ei toistunut.

Sotien muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Suomalaisten niin sanottuun pääasemaan Karjalan kannaksella Summassa venäläiset pystyivät aloittamaan rynnäkkönsä vasta vajaan kolmen viikon kulltua, 17. joulukuuta, suomalaisten viivytysvaiheen jälkeen.

Sitten ensimmäisen maailmansodan maailmassa ei ollut koettu sellaista tulimyrskyä, jonka puolustaja Summassa ja itäisellä Kannaksella Taipaleessa joutui kokemaan. Tulos hämmästytti koko maailmaa. Neuvostojoukkojen hyökkäykset torjuttiin kaikkialla.

Vaikka Kannas oli ehdoton päärintama, niin siitä huolimatta sota olisi voinut ratketa myös Jäämeren ja Laatokan välisellä pitkällä rintamalla. Kuusamoa lukuun ottamatta neuvostojoukot ylittivät rajan kaikissa mahdollisissa paikoissa ja aina tavattoman ylivoimaisina. Yhden ainoankin suunnan romahtaminen kaukaista Petsamoa lukuun ottamatta olisi kaatanut Suomen koko puolustuksen.

Suomi oli pystynyt muodostamaan ja keskittämään maan puolustukseen rajaseuduille kaiken kaikkiaan erilliset pataljoonat ja patteristot mukaan luettuina noin 14-15 divisioonaa, jotka tosin olivat heikosti ja puutteellisesti aseistetut.

Taistelevien joukkojen yhteisvahvuus nousi korkeimmillaan noin 200.000 mieheen. Lentokoneita oli koko sodan aikana alle 300 kpl, heikkoja ja vanhentuneita panssarivaunuja vain muutama kymmen.

Ylipääällikkö Mannerheimin painajainen oli se, että varsinaisia reserviä ei ollut eräitä keskeneräisiä ja erittäin puutteellisesti varustettuja täydennysjoukkoja lukuun ottamatta. Niiden avulla tilanne itärajalla oli kuitenkin yritettävä selvittää. Yhden divisioonan ylipääällikkö sentään rohkeni irrottaa Kannakselta Laatokan pohjoispuolelle, vaikkei siihenkään olisi ollut varaa.

Voimien epäsuhde käy yhä ilmeisemmäksi, jos verrataan alueellisia voimasuhteita. Esimerkiksi Petsamoa ja Lieksaa lukuun ottamatta kullakin operaatiosuunnalla suomalaisia erillistä pataljoonaa oli vastassa neuvostodivisioona.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Suomalaisilla oli tällöin asettaa alueellisesti taisteltuun noin 1 000 miestä kahdella kranaatinheittimellä tuettuna. Vastassa oli puolestaan lähes 20 000 ryssä tukeaan 40 kenttätykkiä, 54 panssarintorjunta- ja jalkaväkitykkiä, 30 kranaatinheitintä ja 45 panssarivaunua. Torjuntamahdollisuuksia voimasuhteiden puitteissa ei pitänyt olla lainkaan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

sekä suomalaista sotilasta, että niitä arvoja, jotka se taistelullaan oli maalleen pelastanut.

Länsimaiset lehdet kirjoittivat vapauden tulen korkealla kantamisesta ja korkeimpien ihmisoikeuksien suojelemisesta, kun Talvisodassa taisteltiin Suomussalmen ja Tolvajärven sankarilliset taistelut, kun uhrivalmius johti Taipaleen peräänantamattomaan ja Summan sitkeään puolustukseen.

Vaikka olimmekin ulkonaisesti hävinneet sodan, oli taistelun lopputulos meille kuitenkin suuri torjuntavoitto, joka pelasti Suomen.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kivimäen hautausmaalla sijaitseva muistomerkki, joka on sijoitettu Kivimäen hautausmaahan.

Kunnioitetut sotiemme veteraanit ja lotat, hyvät naiset ja miehet,

80 VUOTTA sitten maaliskuun 13. päivänä vuonna 1940 päättyi Talvisota mutkikkaiden ja vaikeiden neuvottelujen jälkeen.

Aamuyöstä tuona päivänä päämajasta tiedotettiin rintamajoukoille, että rauha oli solmittu Moskovassa ja tuli rintamilla lakkaa 13.3.40 kello 11.00.

Arvoisat kuulijat,

Mikä oli Talvisodan hinta?

Yhden syväntunteikkaan vastauksen antaa Ylipäällikkö Mannerheim päiväkäskyssään ensimmäisenä rauhanpäivänä 14.3.1940:

Suora lainaus alkaa,

”Suomen kunniakkaan armeijan sotilaat!

Rauha on solmittu maamme ja Neuvosto-Venäjän välillä, ankara rauha, joka on Neuvosto-Venäjälle luovuttanut melkeinpä jokaisen taistelukentän, millä te olette vuodattaneet vertanne kaiken sen puolesta, mitä me pidämme kalliina ja pyhänä.

Te ette ole tahtoneet sotaa, te rakastitte rauhaa, työtä ja kehitystä, mutta teidät pakotettiin taisteluun, jossa olette tehneet suurtoita, tekoja, jotka vuosisatoja tulevat loistamaan historian lehdillä.

Yli 15.000 teistä, jotka lähditte kentälle, ei enää näe kotejansa, ja kuinka monet ovatkaan ainiaaksi menettäneet työkykynsä. Mutta te olette myös jakaneet kovia iskuja, ja kun nyt parisataatuhatta vihollistamme lepää hangessa ja tuijottaa särkynein katsein tähtitaivaallemme, ei syy ole teidän. Te ette heitä vihanneet ja tahtoneet heille pahaa, vaan seurasitte sodan ankaraa lakia, tappaa tai kuolla itse.

Sotilaat! Olen taistellut sotilaille tanterilla, mutta en vielä nähnyt vertaisianne sotureita. Olen ylpeä teistä kuin olisitte omia lapsiani, yhtä ylpeä tuntureitten miehestä Pohjolassa kuin Pohjanmaan lakeuksien, Karjalan metsien, Savon kumpujen, Hämeen ja Satakunnan viljavien vainioitten, Uudenmaan ja Varsinais-Suomen lauheitte lehtojen pojasta. Olen yhtä ylpeä uhrista, jonka tarjoaa köyhän majan poika siinä kuin rikaskin.---”

Lainaus päättyy.

Partiolaisten soihtukulkue lähdössä kohti sankarihautausmaata itsenäisyyspäivänä. Partiolaiset antoivat partiolupauksen sankarihaudoilla